

ŠVIESA

JORNAL
LITHUANO
"ŠVIESA" - LUZ
Orgão de
Comunidade Lithuana
de SÃO JOSÉ

Redakcijos ir administracijos adresas:
MATRIZ DE SANTO ANTONIO DO PARY
TELEFONAS 9-1640.
CAIXA POSTAL 4118.
SÃO PAULO.

L. R. K. Bendruomenės organas

PRENUMERATA:
Brazilijoje ir visoje Amerikoje met. 120000
Pusei metų 70000
Lietuvoje dvigubai
Atskiro numerio kaina 300 reialų.

M E T A I III

SÃO PAULO. 1937, OUTUBRO -- SPALIO 2 D.

Nr. 40 (106)

Sveikiname Poną Ministeri Aukštuoli atvykusi susipažinti ir pabendrauti su São Paulo lietuviais

Atvyko Ministeris Aukštuolis

Rugsėjo m. 29 d. pusiau aštuntą valandą vakaro iš Rio de Janeiro atvyko Ministeris Aukštuolis. Norte stoty jį sutiko konsulato personalas, mokytojai, kolonijos kapelionai, bei organizacijų atstovai. São Pauly ministeris išbuo ligi 7 d. spalio m.

Pataria ivesti kar. stovi

Brazilijos kariniai ministrai, kaip krašte apsaugos ir jūrų, pataria vyriausybei įvesti karą stovį. Respublikos prezidentas Getulio Vargas, kaip brazilų laikraščiai skelbia, jau itelkė atstovų rūmams šią klausimą apsvarstyti. Prezidentas esą taip pat pritaria karą stovio įvedimui. Jei bus paskelbtas karas stovis, tai dabartinis teisngumo ministeris atštatydins.

— Argentina didina savo laivyną ir šiomis dienomis buvo įleistas į vandenį trečias naujai pastatytas Argentinos laivas „Granville“.

SOV. RUSIJOS PROTESTAS JAPONIJAI

Moskva pasiuntė griežtą protestą Japonijos Vyriausybei dėl bombardavimo Kinijos sostinės Nankino. Japonai bombarduodami Nankiną, daugybę žmonių išžudė ir daug materialinių nuostolių padarė.

MADRIDE SUSEKTAS SUKILIMAS

Ispanijos nacionalistų žiniomis, Madride buvo ruošiamas sukilimas prieš vyriausybę. Sukilimas buvo ruošiamas generolo Franco šalininkų. Sukilimas nepavyko dėl to, kad laiku jis buvo susektas.

PARAGVAJŲ VĒL NERAMU

Iš Assumpção pranešama, kad nauja Paragvajaus vyriausybė, kuri dar tik

kelios dienos kaip paėmė valdžią sukilimu, išleido griežtus įsakymus spaudai ir politinėms grupėms, kad nekurstyti gyventojų, neskleisti jokių nepamatuotų žinių apie krašto vidaus padėtį. Visuose miestuose kareiviai patruliuoja ir manoma, kad šalyje vėl ruošiamas naujas sukilimas.

Išvyksta į Lietuvą

Žemės sklypų pardavinėtojas Petras Galvanauskas šio mėnesio 20 dieną išvyksta į Lietuvą ir mano daugiau Brazilijoje nebegrįžti. Galvanauskas Brazilijoje išbuvo virš metų laiko.

Rugsėjo mėn. 27 dieną belgų Kinijos laivų išvyko Lietuvon Adomas Rinkevičius, kuris tik prieš du mėnesius buvo atvykęs Brazilijon ir manė

čia nusipirkęs ūkį apsigyventi ir savo šeimyną atsiimti. Bet pagyvenęs virš dviejų mėnesių, išvažiavo atgal savo tėvynėn.

— Pereitą sekmadienį netoli Rio de Janeiro miesto, Anchieta miestuke, integralistai nušovė to miestuko politiką, respublikonų partijos narį Antonio Augusto Sant'Anna. Policija kelis integralistus suėmė.

KOMUNISTAI SUMUŠTI

Kinijos komunistų kariuomenė su sijungė su centro vyriausybės kariuomenė ir kariauja prieš bendrą Kinijos priešą. Iš Japonijos pranešama, kad japonų motorizuotos kariuomenės dalys turėjo stiprų susirėmimą su Kinų raudonąja armija, kur komunistai buvo smarkiai sumušti.

VĒL KOMUNIZMO PAVOJUS

Brazilų spauda plačiai rašo apie naują komunistų pavojų Brazilijoje. Komunistai esą vėl pradėjo smarkiai veikti visoje šalyje. Dėl tos priežasties, matyt, ir karą stovis norima paskelbti.

SMARKIAI NUKRITO KAVA

Brazilų spaudą skelbta aliarmuojančias žinias, kad pastaromis dienomis pasaulinėje rinkoje smarkiai nuopulė kavos kaina. Toks staigus kavos kritimas sukėlė didelę paniką kavos biržoje.

MARCONI PALIKIMAS

Neseniai mirė radio trumpųjų bangų išradėjas Marconi, Italas. Jis mirdamas paliko 30.000 svarų sterlingų turto. Šis turtas išdalintas tarp trijų jo dukterų, kurių viena, pati jauniausia yra vardu Elektra.

Neužmirškite, kad Spalių 2 d.

São Caetano, (Lazio salėje) Rua Rio Branco, 45 yra ruošiamas Liet. Kat. Bend. MENO SEKCIJOS

ŠEIMYNNINIS VAKARAS

Bus suvaidinta dvi linksmos komedijos: «Kukalio Nervai» ir «Martynas Spokas». Pradžią 8 val. vak. Pabaiga 4 val. ryto.

GROS STIGU ORKESTRAS.

Iš VILLA ZELINOS į SALE BUS SPECIJALUS AUTOBUSAS NUO 7½ iki 9 valandų vakaro ir išryto nuo 1 iki 3 valandų ryto. Pakvietimai gaunami pas kiekvieną Meno Sekcijos Narį.

RENGĖJAI.

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro Atidarymas

Spalių 3 dieną (rytoj—sekmadienį), dalyvaujant p. Ministeriui, Konsulato personalui, mokytojams, organizacijų ir spaudos atstovams, Moko lietuvių mokykloje įvyks Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro iškilmingas pirmojo posėdžio atidarymas, kuriame dalyvauti kviečiama ir visa São Paulo lietuvių kolonija.

Centre posėdžio atidarymas įvyks labai punktualiai, Lygiai puse pirmos valandos (12¼). NESIVĒLUCKIME NĒ VIENOS MINUTĒS.

Tad visi punktualiai, i Mokos lietuvių mokykla, rua Lithuania, 13.

Kun. P. Ragažinskas.

Skęstantis ir skustuvo griebiasi Nauja Popiežiaus Enciklika

a) Konsulas verkšlena del pasto racijos ir prašo naujų kubigu; b) Po kodylo dėmais kaltinamasis aktas.

«Sviesos» 36 Nr. Meduza rašė: «Bandeirantėj ir konsulate yra labai gaudžiai sudiktuotų raštų, masinėle per raštų, kurie buvo netolimoj praecy siuntinėjami visiems ir Baltruai prieš kolonijos «ramybės ardytojus» - kitaip sakant prieš Majaus diktatūros nevieruosius tarnus. Žinoma vietoj kun. Suginto, mok. Nalivai kos ir kitų, reikės istatyti tik kjos pavardės—šiaip viskas tiks iš senos redakcijos». Ir Meduza tikrai neapsirikio. Lietuvos Respublikos konsulas São Paulo, 1937 m. rugpjūčio m. 20 d., vieną tokį gaudų laišką perrašė, pasirašė ir pasluntė Kaunan Draugijai Užsienio Lietuviams Remti. Nuo pirmiau siųstų skirtingai tik tuo, kad ten figūruodavo mok. Nalivai kos, kun. Suginto pavardės, o čia—kun. Armino ir Ragažinsko.

Laiške rašoma, kad įvykus iš São Paulo triukšmadarijms viskas buvo apriimtą. Bet vėl atsirado žmonių, kuriems ramybė nepatikusi. Jie dėję pastaugų, kad pašalintų sau nepatinkamus asmenis ir kad patimtų kolonijos vadovybę į savo rankas. Tikslu siekti pasiryžę bet kokjomis priemonėmis. Didžiausiu kaltininku randamas kun. Arminas, kuris kaltinamas bendradarbiavimu «Brazilijos Lietuvų Aides». Toliau poškina ma visa istorija, kurią «Lietuviai» su pasigardžavimu yra tąsę, kad Mokon į tėvų komitetų ir mokytojų konferencija kunigai sukviėtę 3 girtuoklius su žinomomis Juozą Butrimą, Krasnauską ir Saldūną. Rašte rašoma, kad daugiau, be minėtų trijų, nors ir kunigai agitavę, neatvyko svi rinkimam. «Abu kunigai trukšmadarius nesudraudė, bet išėję iš salės koridoriun nuo 20 val. 30 min., iki 23 vl. 20 min. ten istovėję kurstydami trukšmanti ir primindami ką jie turi sakyti. „Kunigai ir vaišėse nedalyvavę (į kurias nebuvo kvieisti) ir negirdėję pasakytų kalbų smerkiančių chuliganus trukšmadarius ir jų įkvėpėjus kunigus. Po Mokos įvykių „Sviesa“ irgi nesustojusi agituoti.

Tarp kitko konsulas rašo valstybės saugumo policijai interesuojančių žinių, apie kunigų dalyvavimą Suvalkijos ūkininkų sąjudyje. Atrodytų jog Kaunas arčiau Brazilijos kaip Suvalkija, kur policija ir be konsulo tarpininkavimo gali apsieiti. Konsului, mūsų manymu, užtektų tų „laurų“ kurių jis prisiskynė būdamas Argentinoj. Iš diplomato pasiversdamas oliniu šnipeliu, karikatūrina pats save. Suprantama, konsulas išmato, ką daro. Jis turi medžiagos įrodyti, kuria, tikėkime, jo inkriminuojamieji paprašys atskleisti prieš Lietuvos teisimą. Ir lakios fantazijos savininkui pravartu ką kada trupėniu ką pagaltoti.

Kaip „Lietuvini“, taip ir jo vyriausiam šefui neduoda ramybės pasakiškos kunigų algos, kurios, esą, didesnes du kartu už mokytojų algas. (O kiek kartų didesnes už konsulo?) Kunigai savo jėgas pašvenčia politiniam veikimui.

Baigdamas prašo Draugijos Užsienio Lietuvosians Remti intervencijos greitai reaguoti, ir kad nekiltų didesni ginčai, reiktų šiuos kunigus atšaukti... Tai toks to rašto turinys.

Konsulas po Moko rugpjūčio m. 14 d. įvykių, jei jam tikrai rūpėjo sukelti kaltininkai, priyalėjo praveisti kokį nors tardymą. Tačiau to nebuvo padaryta. Atpirkimo ožiu Majaus ir Ciuvinsko kailiui gelbėti, pasirinko kolonijos kunigus. Tai visai suprantama, nes jie neina su Bandeirante, bet remia lituviškųjų organizacijų sambūrį, į kuri jėjo ir Bendruomenė. Gi naujai atvykusius gal dar pasisektų nuvesti Bandeirantėn. O su jais ir Bendruomenę. Kaunui reik įrodyti, kad kunigai čia neatlieka savo pareigų (Bandeirantės neatverčia?) Tikslu siekiama planingai. Konsulas pats rašo Kaunan. Tą pat sako rašyti „Lietuvyje“. Te dar negana. Reik parodyti, kad ir liaudis nusistatius prieš kunigus. Mėginama šiam reikalui panaudoti ir kai kurių mokyklų tėvų komitetai.

Konsulate, po kodylo dėmais konsului už suruoštas vaišes yra atsiūsta Villa Bellos ir Parque das Naçoes mokyklų tėvų komitetų vardu kolonijos kapelionams kaltinamieji aktai. Mat, vi sais frontais yeikiant, lengviau galima priešas sugniuozdyti.

Praėjusios savaitės «Lietuvyje» buvo tai bandoma nuğinčyti. Jei kas jau neatsimena, ar miegodamas pasirašė, ar gal ką nors įgaliojo pasirašyti, tai tenuena konsulatam ir paprašo pasiskaityti, bet nemulkinti akių, kad taj esąs tik prasimanymas. Nepatiko, kad buvo atkreiptas dėmesys Villa Bellos mokyklos mokinių tėvų į kaikurių mokyklos komiteto narių išsokimus.

Iš Parque das Naçoes mokyklos atsiūsta be „padėkos“ dar viena rezoliucija „vienbalsiai“ priimta (9 prieš 8 balsus). Balsavo kas turėjo ar neturėjo teisės.

Ne „kunigėliai“, bet patys bandeirantininkai mokyklų vedėjais išstjuose agituoja. Moko Gaigalas agitavo prieš pačios religijos mokymą. Parque das Naçoes Jurevičius prieš kun. Arminą, Villa Belloj visa Majaus šeimyna prieš kun. Ragažinską. Konsulas ir bandeirantininkai su pasigardžavimu nešiojosi, lyg tą katę pūslė, Ausenkos autoriteta. Girdi, jei jau būsimu kunigo tėvas kalbėjęs, kad kunigai Mokoje agitavę—tai reiškia, jog tai yra tiesa. Tačiau jis patvirtino savo parašu, kad nėra pats girdėjęs, o tik... L. Majonė taip pasakojo.

Cia iškelti faktai dar kartą patvirtina, kad pas bandeirantininkus geros valios nėra. Sindikato, kelių asmenų ambiciją stato aukščiau visos kolonijos reikalų. Lituviškoji visuomenė kartą ant visados pasiryžo visiškai išsilaivinti iš bandeirantininkų globos. Toliaus nebus vergaujama jokiai prievartai. Smeižikai, intrigantai bus priversti pasišalinti iš kolonijos gyvenimo. Visuomenė įvykius seka su atsėdėimu ir doro išvadas.

Telegramų agentūra Havas praneša, kad popiešius Pijus XI paskelbė katilikų pasauliui naują encikliką ragindamos tikintuosius prie didesnio pamaldumo į Panelę Sventėsuai ypač kalbėjimą rožanciaus Enciklikoj sako ma, kad tikintiesiems daug kartų sunkiomis valandomis Marija yra pagelbėjusi. Pavyzdžiui kovose krikščionių su musulmonais, Pranežijoj siaučiant albigensų sektai ir t. t. Popiežius sako, kad mūsų laikų pavojai nė kiek nėra mažesni už praėjusių. Iš vienos pusės komunizmas baugina pasauliui revoliucijomis ir krauju iš antros—valstybės dievinimas (pasireiškęs fašizmo, bel ak

lojo nacionalizmo forma. Red.), nesikajito su žmogaus prigimtomis teisėmja, skelbia naująją pagonybę. Akivaizdoj šių pavojų tikintieji privalo melsti Majos pagalbos.

Paskaita apie Lietuvą

Baltijos Draugų S—gos iniciatyva šį pirmadienį São Paulo Istorijos ir Geografijos Institute Dr. Franchini Netjo, kuris nesenaį grįžo iš Lietuvos, praneš savo įspūdžius apie Lietuvą.

Igaliotas ministeris Pietų Amerikai p. Aukštuolis minėtame susirinkime irgi dalyvaus.

Rusijoj dar vis neramu

Iš Maskvos pranešama, kad Leningrade Kare Tribunolas nubaudė mirties bausme 10 teroristų. Kaltinami kaip visumet, sabetažu.

STALINAS ŠLUOJA KOMUNISTU PARTIJA

Stalinas pašalina iš komunistų partijos tris Armenijos respublikos komunistų vadus komisarų tarybos pirmininką Glojan, argrikultūros komisarą Gumediną ir pirmąjį komunistų partijos sekretorių Amatuną. Jie visi trys apkaltinti žmogžudystėje ir teroristiniiais aktais.

ABISINIOJ ŽUDOMI ITALAI

Pereitos savaitės pabaigoje anglų spauda paskelbė, kad abisinai užpuolė Makalė miestą ir išėdė visus ten italų kareivius. O šiomis dienomis pranežų spauda paduoda daugiau žinių apie kruvynis įvykius Abisinijoje. Pranežų spauda rašo, kad Desie mieste sukilo abisinai ir tarp italų kariuomenės ir abisinių įvyko labai žiaurios riaušės. Kituose Abisinijos miestuose taip pat vyksta nuolatinių abisinių susirėmimai su italais.

Pasirašė sutarti

Anglija, Prancūzija ir Italija pasirašė sutartį dėl Viduržemio jūros kontrolės.

— Mussolinis teško draugiškumo ir paramos ir nori sudaryti sutartis ne tik su Vokietija, bet Anglija, Prancūzija ir Lenkija.

SKAITYDAMAS
«SVIESA»
ZINOSI
VISKA.

Brazilų muzikos meno istorija ir idėjos keliai J. STANKUNAS

(Tęsa)

XIX amž. II dešimtmety susidarė būreliai patriotų, nepriklausomybės idėjos nešėjų, kurie 1822 m. savo pastekė, t. y. Braziliją tapo nepriklausoma. Jų tarpe atsirado ir muzikų tautininkų—Rio muz. mokyklos auklėtiniai kurie pirmieji susirūpino savo krašto sava muzika. Iš jų pažymėtinas, kaip ankščiau minėjau, kun. José Mauricio (1767—1827) Taj pirmas braziliškos bažnytinės muzikos atstovas, gimęs Rio mieste, nors majšyto krauju, tačiau buvo gilus carioca. Jis savo kūriniais «Missa de Requiem», «Missa em Sibelmol», «Miserere», «Symphonia funebre» davė metmenis tolimesnei Brazilijos religinei, dalinai ir pasaulinei muzikos rajdai. «Missa Requiem» muzi-

ka aiški, didelis naivumas polifonijos vartojime, spindi epochos dvasia, gleri melodika, tyra harmonija, prilygsta prie tų laikų italų muzikai.

Persitvarkant Brazilijai į nepriklausoma imperiją, muzika labai nukentėjo. Bet esant pačiam imperatoriui Don Pedro I muzikai, ji vėl atgimė ir dar stipriau pasireišė po visą šalį. Cia jau žymu gilesnis pažinimas ir įvertinimas savo tradicijų. Don Pedro I parašė nepriklausomybės Himną; jo protoguojeama muzika orkestrais paplito po kitus šalies miestus, išaugo teatrai.

Užstojes II imperijos laikams su Don Pedro II įgavo tautinė muzika tam tikrą antspalvį. Rio 1847, įkuriamą muzikos konservatorija (nuo 1890

— pavadinta Instituto Nacional de Musica, dabartinio direktoriu yra prof. Guilherme Fontainha). 1857 Academia Imperial de Musica ir Tautinė Opera. Šitoj Akademijoj daugiau užakcentuojama nacionalinė muzika. Jos dėka scenoj įvesta šalies kalba—visos svertimtaučių operos buvo vietine kalba dainuojamos. Taip pat keleriopai pakilo savos kūrybos produktingumas, kuri buvo lygiagrečiai su svetima traktuojama. Cia iš nacionalinės muzikos dainų iškylo genijus Carlos Gomes. Jis pirmas su savo veikalais «Noite no Castello» ir «Joanna de Flandres» prasikina kelią į melodramą. Vėliau iškylo tautinis pianistinis virtuoziskumas su atskiriomis mokyklomis.

Virtuozų—pianistų: Arthur Na-

poleão (1843—1925) ir Luiz Chiapparelli (1856—1925) pastagomis istelgiamos Rio ir São Pauly piano mokyklos. Kuriamos muzikos draugijos, klubai Rio «Philharmonica», Clube Beethoven (1882), S. Pauly Clube Haydn (1888).

Sie visi rengė primityvinius simfoninius koncertus, kad labiau užimfonuotų ir patrauktų savo pusėn publiką; ues tuo laiku svertimtaučiai (ypač italai) su savo dažnomis operomis, gerajai dainininkais buvo Brazilijos gyventojų tiesiog užhipnotizavę. Todėl šie įėjo paslapties krasnytojuose—kuo, būtent, jų dėmesį savo pusėn pakreiptų ir kartų išauklėtu, brazilšką auditoriją.

(Bus daugiau)

Iš Lietuvos Padangės

Auksūčiui mirties bausmė, o Briedis išteisintas

Prieš kiek laiko šiaulių apygardos teismas nubaudė mirties bausme Auksutį, kuris buvo kaltinamas išdukęs Briedžių šeimą Joniškio valsčiuje, Šiaulių apskr. Antrą įtarta, jų giminiui Briediui, šiaulių apygardos teismas išteisino. Tačiau Apeliaciniai Rūmai mirties bausmę Auksūčiui patvirtino ir tokią pat bausmę paskyrė Briedžiui, pripažindami, kad jis dalyvavo Briedžių šeimos išduyme. Vyriausias Tribūnas šia byla kasavo ir grįžo iš naujo spręsti Apeliaciniais Rūmams. Svarbiausia buvo reikalinga įrodyti, ar nužudymas padarytas keršto, ar pasipelnymo tikslu. Rugsėjo m. 9 d. buvo sprendžiama byla iš naujo. Auksūčiui, kaip teismas sako, žudžiusiam dėl pasipelnymo, vėl paskirta mirties bausmė. Stekėjant įrodymų, Briedį Apeliaciniai Rūmai išteisino.

KONSTITUCIJOS PROJEKTAS

Jau galutinai sureduotas ir pagaminta jo apie 20 egz. Naujoji Konstitucija busianti padalyta į dvi dalis: pareigos tautai ir valstybei.

Lenkai suėmė pasienio policininką

Ties Marijampolės baru, ant Galadžio ežero esančios salos, prie Beviršių kaimo, lenkų pasienio apsaugos kareiviai pastatė mūsų pusėje, apie 80 metrų nuo administracijos linijos, 5 kapčius su gairėmis. Pastatytus kapčius Lietuvos pasienio policija nugriovė; kitą dieną lenkų pasienio apsaugos seržentas su 6 kareiviais perėjo administracijos liniją ir suėmė mūsų pasienio policijos policininką Vlada Stankievičių. Be to, lenkų kareiviai buvo pastatę mūsų pusėje du kapčius. Pamatę atėinančių daugiau Lietuvos policininkų, pasišalinę. Del suimtojo policininko padaryti atatinantį žygiai.

Ruosinama visai Lietuvai medicinos pagalba

Vidaus reikalų ministeris pasikalbėjimo su spaudos atstovais pareiškė, kad sveikatos — medicinos pagalba ir visuomeninė globa turi būti prieinama visiems krašto gyventojams. Dabar gydytojų vienu yra labai daug, o kitur visai nėra. Vjd. Reik. Ministerija yra paskyrusi 30 stipendijų gydytojams vykti į provinciją ir ten apsigyventi.

(Tąsa iš 37 nr.)

Tas žvaigždžių lietus buvo pavadintas Leonidų lietus. Tą reikškimį, tarp kitų tyrinėtojų, stebėjo ir Amerikos mokslininkas Olmetedas. Jis pastebėjo, kad krentancijos žvaigždės lyg išlekia iš vieno taško, kuris paskui buvo pavadintas radijantu. Buvo nustatyta radijanto savybės, tai yra, kad radijantas nekeičia savo padėties žvaigždžių atžylgiu ir su visomis žvaigždėmis dalyvauja paros svkiny. Mat, krentancijos žvaigždės įsibrauja iš visatos į atmosferą paraleliniais keliais, kurie dėl perspektivos atrodo, kad jos lekia iš vieno taško. Panašų reikškimį gauname, jei žiūrime į geležinkelio bėgus, kurie tam tikrame toly atrodo, kad suėina į vieną tašką, nors tikrojoje jie eina lygia greta. Buvo nustatyta, kad Leonidų orbita beveik sutampa su orbita kometos, pasirodžiusios 1866 metais.

Linų pasėliai Lietuvoje

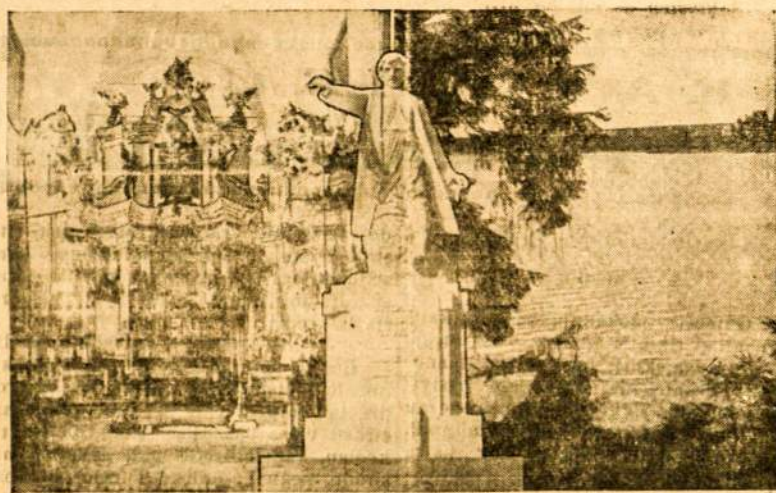
Šymet yra padidėję 5 nuostimčiai. Kiek žymiau padidėję linų rajonuose Šiaulių, Biržų ir Kretingos apskrityse. Tik šiek tiek sumažėję Sakių, Utenos, Ukmergės ir Rokiškio apskr. Viso šymet linais apėta 88,000 ha (pernai 84,000 ha) žemės.

Kaip pašalins plytų badą

Didėjant Lietuvoje statybai paskutiniu metu smarkiai jaučiamas plytų trūkumas ir kai kurių statybų dėl plytų trūkumo negalima vykdyti. Dabar esančios plytinės gali pagaminti nedaugiau kaip 40,000,000 plytų per metus. Tuo tarpu metinis plytų poreikavimas siekia net 400,000,000 plytų. Todėl atitinkamuose sluoksniuose gyvai svarstomas klausimas steigti tokia plytinę, kuri galėtų patenkinti rinkos reikalavimus. Plytinės steigime ir jos eksploatacijoje dalyvautų valdžia, savivaldybės ir stambesnės įmonės.

Lietuvos medus į užs.

Šymet Lietuva turi gerą medaus derlių. Patenkinus savo reikalavimus, dalį medaus galės eksportuoti užsienin. Lietuviško medaus pavyzdžiai į Angliją, Belgiją, Suomiją, ir Prancūziją. Medų užsienin eksportuoti jau ruošiasi smulkiųjų ūkių sąjunga «Sodyba» ir keli pirkliai.

Rasieniai. Paminklas Žemaičiui.

Krentancijos žvaigždės

Leonidai yra kravoj, tai yra, vienoj savo orbitos vietoj. Leonidų lietus kartojasi kas 33 m. Be periodinių ir benatiktųjų žvaigždžių lietu, dar turime kiekvienais metais du mėnesiu — Rugsėjį ir Balandį, kuriuose smarkiai žvaigždės krenta. Rugsėjo mėn. yra matoma Žiemynėrytinė dangaus dalis daug krentančių žvaigždžių, kurios atrodo, kad lekia iš Persėjaus žvaigždyno. Tą lietu, paprasčiau, vadiname persėjidinių žvaigždžių lietus. Pasak Schiaparelio, persėjidinių žvaigždžių lietaus versmės orbita sutampa su orbita kometos, pasirodžiusios 1862 metais. Persėjidės yra išsiskirčiusios po visą savo orbitą. Jų tankumas beveik yra vienodas. Kiekvie-

Alytuje statomoje bažnyčioje tilps 3000 žm.

Pagal paskelbtą Alytaus R. K. bažnyčios projekto—plano konkursą, bažnyčia turės būti suprojektuota 3000 žmonių, įskaitant į čia ir apie 500 sėdimų vietų. Be to, tame pačiame pastate turės būti koplyčia 100—150 žmonių. Po bažnyčia numatytas pusrūsis, kuriame turės būti salė parapijos susirinkimams 300—400 žmonių, įvairūs sandėliai bažnyčios reikmenims.

Kiaušinių iš Lietuvos

Išvežimas į užsienį šią vasarą žymiai padidėjo: pavyzdžiui per savaitę Rugs. 2—8 «Pienocentras» išvežė 1,605,600 kiaušinių, arba 306,000 kiaušinių daugiau negu savaitę pirmo. Pernai tą pat savaitę buvo išvežta 1,298,600 kiaušinių

Šymet per pirmą pusmetį

Lietuva perlaidomais pinigų iš užsienių gavo 3.259,400 litų — iš jų 2,754,100 litų buvo iš Sąjonytų Valstijų. Iš Lietuvos perlaidomais pinigų šymet per pirmą pusmetį buvo išsiųsta 251,400 litų.

Užsimusė du lakunai

Rugs. 21 d. atlikdami tam tikrą uždavinį, Šiaulių įgulos karo lakunai, Lt. Antanas Rimbutas ir jaun. pusk. Albinas Palskis nukrito su lėktuvu netoli Vaiguvos miestelio. Lėktuvas visiškai sudužo, abu lakunai užsimusė.

Lenkų valdžios organai

Vilniuje pranešė «Ryto» dr. jai kad bus uždarytos dvi tos draugijos Vilniaus srityje išlaikomos Lietuviškos mokyklos.

EVANGELIJA XX SEKMADIENIUI PO SEKMINIU

(ŠV. JONO 4, 46—53)

Anuo metu Jėzus atėjo į Galilėjos Kaną, kur vandenį buvo pavertęs vynu. Buvo tenai vienas karaliaus vaļ dininkas, kurio sūnus sirgo Kaparnume. Tas išgirdęs, kad Jėzus ateina iš Judėjos į Galilėją, nuėjo pas jį ir prašė jį ateiti ir pagydyti jo sūnų, kurs buvo mirinamas. Tuomet Jėzus jam tarė: Jei jūs nematote ženklų ir stebuklų, jūs netikite. Valdininkas jam atsakė: Viešpatie, atek pirmą, nekaip mano sūnus numirs. Jėzus jam tarė: Eik, tavo sūnus gyvas. Žmogus įtikėjo žodžiams, kuriuos jam pasakė Jėzus, ir išėjo. Jį jau pareinančių pasitiko tarnai ir pranešė jam, sakydami, kad jo sūnus gyvas. Jis tai pasikalšė juos apie valandą, kurią jam pasidarė geriau. Jie atsakė: Vakare septintą valandą llovesi krėtęs jį drugys. Tuomet tėvas suprato, kad tai buvo ta valanda, kurią Jėzus jam tarė: Tavo sūnus gyvas. Tuomet tėvas suprato, kad tai buvo ta valandą, kurią Jėzus jam tarė: Tavo sūnus gyvas. Ir įtikėjo jis pats ir visi jo namai. Tai buvo jau antras stebuklas, kurį Jėzus padarė, parėjęs iš Judėjos į Galilėją.

Neteko kojų

Kauno apskrities plytinėje betaisant molto minkomą mašina, vienas darbininkas, Juozas Boska, 17 d. Rugs. paslydo ir patekęs į mašinos krumplius prarado savo abi kojas.

ŽEMĖ ŠAKAROMS

Arba užveisti vištų ūkį, 20 kilom. nuo São Paulo, šalia VILLA CONCEIÇÃO, vaikšto autobusai; žemės rūšis gers, sklyntai, lotai nuo 500 metrų ir daugiau, kaina nuo 500 reišų už kvadratinį metrą, išsismokėjimai mėnesiai arba trimer sūniai. Kreiptis: SNR. FRANCISCO — RUA AURORA, 201. São Paulo.

Po kiekvienu stogu,
Kur lietuvi rasi —
Tu kiekviena proga
Stiprink jojo dvasią!

orbitomis. Tas reiškinys nėra atsiktinas. Pasak Schiaparelio'o, tas satapimas išplaukia iš kometos subrimo į meteoritų versmes. Pagal jo pažiūrą, kometa subyra, kai ji prisijartina prie Saules, jei dalelių tolis viršija 1½ m. Mat, pasak jo, tada Saules traukos jėga yra didesnė, kaip kometos dalelių savitraukos jėga. Tos kometos dalelių kravos, į kurias kometa suskyla, įsiveržusios į Žemės atmosfera, virsta žvaigždžių lietaus ir jų orbitos yra panašios į pačios kometos orbitą. Toji Schiaparelio teorija pilnai neišaiškina krentančių žvaigždžių versmių susidarymą. Yra daug krentančių žvaigždžių versmių, kurių orbitos nesutampa su jokios kometos orbita. Bredichinas truputį kitaip žiūri, kaip Schiaparelii į krentančių žvaigždžių lietaus versmių susidarymą. Jis (Pabaiga 4-tam puslapy.)

DEDIENĖ MIKĖ

Du draugai iš pašaukimo

(Linksmas pasakojamas)

Anuo metu Lietuvoje gyveno du draugai iš pašaukimo. Neį seni, nei jauni, nei protingi, nei visai kvaili. Pagal madą nešiojo aksalbantus, mėvėjo baltas pirštines, kiekvienų metų 16 vasario pastovėdavo įsitempę ramiai grejančią tautos himną, įmdavo kas mėnesis avansus, ir nuo 16 iki mėnesio galo pistaudavo iš pulko virtuvės. Šiaip jau nieku nepasizymėjo, jei neskaityti to, kad neįrodavo po pažastimi pasikišę spierutę ir sutypdavo ramovėje rumba.

Taigi anuomet gyveno Lietuvoje tokį gyvenimą du draugai iš pašaukimo. Vargo amželis ir nieko gero nematė. Ir kas žino, ar šitaip į viešnastį be ženkle ir garso nebūtų nukeliavę. Bet kaippo mūsų tėvai pasakoja, kiekvienam išmūša jo adyna. Tėdryn įmūšė adyna ir šitiem dviem draugam iš pašaukimo.

Vieną dieną Tėvynėje pasidarė neramu. Niekas negalėtų pasakyti, kodėl taip įvyko. Aišku tik tiek, kad du draugai iš pašaukimo sukijo prieš jį, o jį iš savo pusės sukijo prieš juos. Ir vėl aišku, kad fizika, kuri skelbia, kad veiksmas lygus atveiksmui, yra labai pasenęs mokslas, nes kadaigi šį kartą atveiksmis buvo kur kas stipresnis už dviejų draugų iš pašaukimo veiksmą.

Taigi atveiksmis, kaip jau sakėta, buvo daug stipresnis. Kadangi savi marškiniui aršiau skūros už sytelius, tadangi du draugai iš pašaukimo mėtė batus, mlinę ir kitą karą smuoniotją ir davė valią kojom. Vienas dūmė į pietus, kitas į šiaurę. Tiesiai link aišgalį Perplaukti juos, kaip amerikietis Byrdas perplaukė, nedidelė štukta: su laivu ir prie šilto pečiaus.

bet perplaukti juos be jokio laivo, be pečiaus, ir be propelerio, taip sakant nuosayu pilvu—atsiprašau, šitaip gali tik didvyrių Žemės sūnūs.

Ar buvo pasjektas šiaurės aišgalis aukščiau, negu jį pasiekė sovjetų lakūnai, te lig šiol jokia ekspedicija dar ne ištyrė.

Bet visos ekspedicijos yra aiškiai ištyrusios ir paskelbusies plačiosios vienuomenės šiniai, kad pietų aišgalis pasiektas nebuvo. Kiekvieną žmonijos geradarį persekvoja keli šimtai visokių baisių nydrų. Neretai jį savo krauju, gali sąkyt, brolis, stikle vandens, ar šėteno ašarų skandina. Paskandino tokiame stikle ir vieną draugą iš pašaukimo.

Buvo taip. Kada jis atvyko į tokią karalystę, kuri traukėsi kitados, ed merza do morsa ir kurios gyventojai labai mėgsta klausinėję su cibuliu, kadangi ant visų stulpų maliavoja viltą, o kiekviename mieste laiko daugybę barzdėtų Abraomo vaikų, dėjosi mažas nusidavimas. Smulkiam, ir nieko nereliksiančiam žmogeliui, aišku jokio nusidavimo nebūtų dėjęsi.

bet vienam draugui iš pašaukimo, karo mokslo ir apšvietos kankiniui, mažas nusidavimas, kaip jau išaiškina-

ta, sukliudė plaukti per aišgalį, o priverstė plaukti per Atlantą.

Taigi toje karalystėje, kur ant kiekvieno stulpo pamaliavota viltai ir kur gyventojai mėgsta klausinėję su cibuliu atsitiko vienam draugui iš pašaukimo, kad Juozapas užmynė uodega. Kiekvienas supranta, kad jei ima mindžioti uodegą, tai menki juokai. Provakacija, kaip diplomatai sako. Ir vėl kiekvienas be jokių varasiniųjų suprantą, kad priminta uodega toli nenukeliausi. O nenukeliadamas toll, kaip tu, žmogytai, aišgalį pasiekaj?

Zinoma, kokia neapšviesta notūra, gal pasakys: avantūristas, vėjagaudai!

Ir kitaip dar kokia neapšviesta notūra sakys. Bet ji tam tik ir neapšviesta, kad visai sakytų. O karo mokslo ir apšvietos kankinys tik nubraukė dvi pupos didumo ašaras, pamaudė į maurų prižėlusią dūrpinyėią kardą, kurį visumet nešiodavosi priešono, lyg Siluvos maršalkos per didžio sijos atpuskus. Paskui užskėšo užantin pluoštą tokių abrozėlių, kuriuose nebuvo pamaliavotas raitelis ant balto žirgo ir seno karaliaus galva. Ir visokių apvalių skaičių buvo ten prirašyta. Kaippo draugas Jeronimas sakė, tie abrozėliai buyo iš tokio miesto, kur stovi didelis baltas namas, o tame name daug išminėlių gyvena, kuriems atrodo, kad gydytojai ir sesutės yra kvaili ir dėl to laidosi į juos buterbrodais ir kotelu.

Susidėjo draugas iš pašaukimo užantin abrozėlius su baltu raiteliu ir seno karaliaus galva, kad neuždriautų draugas Jeronimas. Paskui ilgų ir siaurų koridorių leidosi šluk marių. Nors jaunystės dienose studijavo karo mokslus, bet pašaukimą turėjo į komerciją. Ir vienas draugas iš pašaukimo antrunkart atsimušė kaktą į sunkias geležines banko duris.

(Plačiau — kitame nr.)

KATALIKU PASAULYJE

Paskalio savaime atsiradęs laikrodinis

Garsusis mokslininkas Paskalis buvo giliai tiktai žmogus, bet turėjo vieną draugą, kuris buvo ysiškai netikėlis. Paskalis vis norėjo jam įrodyti Dievo buvimą. Syki, laukdamas to draugo, pasidėjo ant stalo naują laikrodį. Atėjęs draugas ir klausia, kur jis tą laikrodį gavo.

— Jis ėja pats atsirado, — atsakė Paskalis.

— Kokius tu ėja njekus pasakojil! — pasipiktino draugas.

— Tu netikil, kad jis pats atsirado?

Bėdej...

Praeivis sulauke už rankos, jau pasiruošaj pulti į upę kaskokj žmogū.

— Kodėl jūs norjite nusiskandyt?

— Viešpatie, nelaimingos vedybos!

— Aha, suprantu, vadinasi, — ne ištikimybė...

— Priešingai. Maniškė man labai ištikima. Skandinuosi dėl kitų priešasėjų, ir kada jas jas sužinosaj, esu tikras leisit mun nutraukt gyvybę.

— Vedžiau našlę su 18 metų dukterim. Mano tėvas našlyja įsimylėjo šią merginą ir vedė. Taip mano tėvas liko mano žentu, o mano pedukra įmarti pasidarė mano motina. Kai aš susilaukliau kėdikio, tai buvo mane sūnus, mano tėvo sūnais ir kaippo mane dėdės sesuo, buvo mano moša, susilaukė iš mano tėvo taip pat sūnelio. Šis jau buvo ne tik mano brolis, bet ir anūkas. Ir taip žmona pasidarė mano uošvė, kadangi mane tėvo žmona buvo kartu ir jos dukta, o aš likau savo žmonos vyrų ir anūku, taip pat ir savo tėvonos vyrų ir savo tėvo patėviu. Todėl mano sūnus...

— Nustok, nustok! — sušuko praieivis, — arba aš pats šoku į vandenį.

Na mataj. Ar aš nesakiau, kad taip bus — tarė nelaimingasja. — Niekaip nesuigaudau kas aš esu, gyvenimas apkarto ir dėl to jį baigiu.

—Kartą Hitleris, besimaudydamas upėje, ėmęs skęsti. Kafin koks muzikas šokęs į vandenį ir išgelbėjęs skęstanti. Išgelbėtas vadas sakas muzikui: —Ar tu žinai, kad išgelbėjai vadą? Prašyk iš manęs, ko tik nori; aš tau viską duosiu! Muzikas sakas: —Prašau tik niekam nesakyti, kad aš tave išgelbėjau, nes žmonės galės mane primušti!

IR MIRSTANT BIZNIS GALVOJ

Senas biznieriūs skotas guli mirties patale ir silpnai klausia:

— Ar mano visai sūnūs ėja?

— Taip, jie ėja visi.

— Ar mano visos dukterys ėja?

— Taip, jos ėja visos.

— Taip, ir ji budi prie tavęs.

Tada senis sukaučia visas jėgas ir riktelė:

— O, kad jus kur galas! Kas gi liks krautuvėje, jei jūs visi ėja?!

Kartą, artistas Moris Chevallier užmynė jaunai ponitai koją.

—Ar jūs nematote, kur iengti? — pasipiktinusi suriko jį.

Chevallier tuoj pasiskubino atsiprašyti:

— Ponitės kojos tokios mažos, kad tik su mikroskopu galima pastebėti...

Ponitė šaivngai nusitūpėjo, nors dėvėjo 45 numerio batus.

Mokytojas mokiniams duoda galvosūkį iš gyvenimo:

Tarp Kauno ir Jemlėkio yra 200 km. Iš Kauno išvažiuoja automobilis, kuris važiuoja 100 km. per valandą, o iš Jemlėkio — 120. Kur sustiks abu važiuotojai?

Mokiniai iš vietos visa gerkle sušunka:

— Ligoninėj, pone mokytojau.

"Sviesa" šviečia į patamsius Žodžio spinduliais, Kad mes eitume per amžius Lietuvos keltajai!

Ko toks be ūpo, ko nusimjėnė? Jei skaitai "Sviesą", tu—ne laukinisi!

Ne, aš pasiliksiu krikščionis

Plačiai žinomas savo šventu gyvenimu Jurgis Frassati kartą ėjo iš bažnyčios po šv. Mišjų ir komunijos, dar laikydamas rankoje rožančių. Ant laiptų sutiko vieną savo draugą.

— Na, Jurgi, ar tu jau datarka pasidarei? — padėpė jį draugas, židrėdamas į laikomą rankoje rožančių.

—Ne,—ramiai atsakė Frassati,— aš pasilikau krikščionis.

Krentančios žvaigždės

(Tęsa iš 3-čio puslapio.)

mano, kad kairuros kometos medžiagos išsisklaido ne nuo Saulės traukos jėgos, bet nuo įvykstančio sproglimo jos galyoj Saulės poveikiu. Atskilusios medžiagos nuo kometos branduolio lekia savais (naujais) keliais, kurie kertasi sproglimo vietoj. Tokiu būdu kometa savo kely skyla sudarydama krentančių žvaigždžių versmes, kurių orbitos yra artimes pačios kometos orbitai.

Tyrimai parodo, jei kometos orbitą yra parabola ir jei ji skaldosi, tai jos medžiaga labai išsiskleidžia. Tokiose sąlygose susidarantios krentančių žvaigždžių versmės nebus intensives,

tačiau kiekvienais metais jos veiks vienedai; pavyzdžiui: Persėjidių lietus. Jei kometos orbita bus elipsas, tai krentančių žvaigždžių lietus periodinis reiškinys; pav.: Leonjdių lietus. Tokiu būdu matoma, kad Bredichino teorija neblogai aiškina kairurios žvaigždžių lietaus reiškinius ir lyg papilde Schlaparelle teoriją apie kometų irimą.

Meteoritų dulkėčių iškrenta ant Žemės gan didelis kiekis. Jos vienedai apdengia Žemės rutulį, tačiau gyvenamose srityse jos sunku yra atskirti nuo kitos kilmės dulkių. Jų galima rasti kalnų viršūnėse, kur nuo amžių sniegas guli, ir aišgalij šalyse ant sniego pajyrišaus. Tos dulketės turi raudvai gelvą spalvą. Atskirti tų dulkių trupinėliai yra nedideli. Jų gali laisval tiltų viename mm2 kelios dešimtys. Tokių dulkių galima užtikti vandenyne raudonajame moly, lašvaj g-

linėlame vandenyno dugne.

Kartais ant Žemės iškrenta meteoritų dulkėčių didelio lietaus pavidalu. Pavyzdžiui, 1892 metais Gegužės mėn. 3 d. Nordenskjoldo suskaičiavimu nukritusios dulkes apdengė plotą, kurio ilgis buvo apie 50 km, e platumas — nuo 300 iki 600 km. 1586 m. Grudžio mėn. Hannoveri iškrito juodos dulkes, kurios buvo tokios karštos, kad medžiai svilo. Tokių dulkių kritimų moksle istorijoje yra priškaitoma apie dešimtis.

Dabar kyla klausimas, kiek Žemė gauna iš visatos per metus masės, kuri įvairiu pavidalu nukrenta ant Žemės. Reikia pasakyti, kad mokslininkų pažituros tuo klausimu yra nevienodos: vieni mano, kad Žemė per metus gauna apie 20000 tonų, o kiti sako, kad kelias šimtus tūkstančių tonų. Matome, kad Žemės prieauglis nuo meteo-

ritų vienu ir kitu tyrinėtojų skaičiavimu daviniais yra gana didelis, bet, palyginus tą prieauglį su Žemės svoriu, jis yra neįsivaizduojamai mažas dydis. Tokiu būdu to Žemės prieauglio praktiškai pajusti negalima. Tą padidėjimą galima bus pajusti gal būt po daugelio tūkstančių metų, jei visata bus Žemei tokia duosni meteoritais bej dulkėmis, kaip dabar yra.

Baigiant kalbėti apie krentančias žvaigždes, turime pasakyti, kad nedaug dar turime mokslo žinių apie jas. Daug dar yra neišspręstų klausimų, kurie yra susiję su krentančių žvaigždžių nagrinėjimu. Daugiau kūrų susidarymo, jų išsiplėtojimo ir stratosferos tyrimo problemos pridera šitos mokslo šakos nagrinėjime sferai.

(Pabaiga.)

SÃO PAULO LIETUVIŲ KRONIKA

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro iškilmingas posėdis

Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centras, po tiek daug sunkaus darbo, tapo sudarytas. Centro steigėjais pasirašė 7 lietuviškos organizacijos, kurios atstovauja kelis tūkstančius organizuotų lietuvių ir nemažas būrelis nepriklausančių jokioms organizacijoms, kurie pareiškė norą būti tik Centro nariais. Centro įstatai jau įregistruoti atatinamuose įstaigose. Einant įstatais, sudaryta Centro Valdyba, į kurią įeina po vieną narij nuo iširašiusios Centrai organizacijos ir vyriausiasis Centro organas Taryba, į kurią įeina po du atstovus nuo kiekvienos organizacijos.

Kadangi organizuojamo Centro Komisijos darbai jau galutinai baigti, tai Komisija šaukia pirmąjį iškilmingąjį Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro posėdį š. m. spalio 3 d. (sekmadienį) lygiai 12½ valandą, Mokos mokyklos salėje.

Centro atidarymo posėdy kviečiami dalyvauti organizacijų ir spaudos atstovai, mokyklų tėvų komitetai, visi mokytojai su specialiais pakvietimais o visa S. Paulo lietuviškoji kolonijai šiuo pranešimu. Be to, Centro atidarymo dalyvaus Lietuvos Respublikos Iga-liotas Ministras p. Aukštuolis ir Konsu-lato personalas p. konsulas ir sekretoriai. Kadangi p. Ministras nuo 3-jų valandų bus užimtas kituose priėmi-muose, tai Centro atidarymo posėdis šaukiamas lygiai 12½ valandą. Dėl to niekas neprivalo vėluotis nė vienos mi-nutės, kas tik nori dalyvauti tame po-sėdy. O Centro atidaryme dalyvauti yra kiekvieno lietuvi pareiga.

B. L. O. C. KOMISIJA.

Naujas kapas

Pereito sekmadienio povakary (26-9-937 m.) perbėgo skaudi nau-jiena visą São Paulo lietuvių koloniją, labiausia Bom Retiro rajoną, kad ne-galtingos mirties tapo nusikintas gy-venimo žiedas jaunuolio A. A. Ljoni-no Pazjko gyvybė, kuris, plaučiu liga pasirgo apie 3 mėn. laiko, ir vieną mėn. pagulėjęs, ligoninėje „hospital São Paulo Boticaçu“ 26-9-937 m. 11 val., ryto mirė atsiskirdamas su savo tėveliais, broliais ir sesute, ir dideliu pulku draugų bei prietelių.

Velionis São Paulo lietuvių kolo-nijoje buvo gerai pažįstamas kaip ge-ras draugas, ir dailininkas. Prieš pora metų paaukavęs nemažai darbo kai ku-riems mūsų mokykloms, kaip Bom Re-tiro, anais metais išpašęs visą sceną mokyklos, ir nepaėmęs nė vieno šimto reišų. Velionis dar visai jaunas 23 metų amžiaus. Buvo liksmas ir pil-nas energijos.

Atvyko Brazilijon su savo tėve-liais 1927 metais.

Palydėti velionį į kapus susirinko didelis São Paulo lietuvių minia, ir 27-9-37, 3 val. po pietų visį palydėjo į amžino poilsio vietą, į „Aracá“ kapus. Tik vien automobilii lydyjimo metu buvo priskaitomą suvirš apie 25. Išsėkis ramybėje!

Jonas Butauskas.

Tamsta žinai, ko kiti nežino.

Pasakyk ir jiems: „Sviesas“ — rimčiaus-las lietuvių laikraštis!

Sunkėja gyvenimo sąlygos

São Paulo mieste, šiuo metu dar-bininkai nusiskundžia pasunkėjusiomis gyvenimo sąlygomis. Maisto produktų ir kambarių kainos nuolat brangsta, o uždarbiai vis tie patys. Kas kart vis dažniau girdimas darbininkų nusiskun-dimas dėl pragyvenimo. Ir jei taip dar ilgai tęsis, nežinia kas bus daryti.

Didesnė dalis lietuvių yra prasti darbininkai. Mažuma tik turi geriau apmokamus darbus. O kiti visi dirba dirbtuvėse, ir šiaip už menką vėsiškai atlyginimą. Kaip kad geležų liejykloj „Suoza Nasque“ ten dirba veik visi lie-tuviai darbininkai, vyrai ir moterys ir merginos. Vienas trečdalis iš jų turi geresnius darbus, su didesniu užmokes-niu, o vėsi kiti dirba liejykloj prie sun-kių darbų už mažą apmokėjimą. Gauna nuo \$800—1\$200, o moterys ir mergi-nos nuo 500 rs. iki 800, į valandą ir visa dieną šiame pragare išdirba net 12—14 val. Ta pat paseka ir kitose dirbtuvės bei fabrikuose.

Kiek žmonijklau dabartinis laiku uždirba, „Malarijų“ darbininkai (mezgny-ciose) kurių darbas akortinis, kar įgū-dės darbininkas per 12 darbo valandų uždirba iki 14\$000. Cia darbas nėra toks sunkus, pavojingas, ir brudnas. Bet palyginaut pagal dabartinį pragy-ventimą tai menkniekis. Tai šiūom esą didelis skatėjus darbininkų labai susū-ripių, ir daugelis įieško geresnės išėities. Vieni iš jų palieka miestus, važiuoja į kavos fazendas kiti šiaip išėina verstis ūkininkyste nes ten prasto darbininko gali būti geresnė ateitis, štai prieš mė-nesį laiko p. J. Gasparavičius nusipirko Sorocabos miestely 10 alkjerų miško kurią dabar jau kerta, ir tam pačiam miestely Villa Saudade plečėy ir sta-tys namą. Ir dar šiais metais pradės ūkininkauti.

Taip ir daugelis lietuvių jau ban-do verstis ūkininkyste. Ateinančiais metais mano daugelis lietuvių šeimų, (net ir pavienių), apieisti miesto „gyve-nimą“ ir kurtis žemės ūkyje. Nes mies-te laikas bėga, o užgyvent nieko nega-lima o tik vien reikia skurdas nešti...

Jonas Butauskas.

Centras jau užregistruotas

Praejusią savaitę Brazilijos lietu-vių organizacijų Centro įstatai jau už-registruoti valdžios įstatai ir paskelbti per „Diario Oficialis“. Pirmasis Centro susirinkimas posėdis šaukiamas šį sek-madienį 12½ val. Mokos mokykloj.

Spalių Devintos Die-nos Minėjimas

Lietuviškųjų Organizacijų Centras spalų m. 10 d. Mokos mokykloj, 2 val. popiet rengia spalų 9 d. Vilniaus pagrobimo, minėjimą. Ir São Paulo ko-lonijos lietuvių susirinkę vienu būriu pakartos savo pasiryžimus nenurimti, kol bus išlaisvinti pavergtieji Lietuvos kraštai. Programoj bus paskaita, cho-ras, deklamacijos.

--BENDRUOMENĖS MENO SEK-

CIJA šį šeštadienį São Caetano Lazio salėj ruošia vakarą. Bus suvaidinta dvi linksmos komedijos. Mergaitės vade-vaujant, mokytojai Nalivaikienei, pa-šoks baleta.

„Šviesai“ Pamaldos dvieji metai

SESTADIENĮ:

Rugsėjo m. 28 d. suėjo dvieji me-tai kaj buvo pradėta leisti Katalikų Bendruomenės Organas „Sviesas“.

„Sviesos“ esimas lietuvių koloni-joj pilnai pateisinamas. Tai pripažįsta ir tie, kurie pradžioje buvo abejingi jos atžvilgiu. „Sviesos“ leidėjai ir Redakcija taria nuosirdų padėkos žodį visiems, vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusiems prie „Sviesos“ palatymo.

São Miguel lietuviai

Iš stoties Norte, linija Central po 43 minučių kelionės yra São Miguel stotis ir mažas, senoviškas provincijos miestelis. Šiais metais ten pastatytas didelis šilko, acidų ir kt. fabrikas, ku-riame gaus darbo apie 10 tūkstančių darbininkų. Kol kas dar tebedirba apie 700 žmonių. Lietuvių čia apsigy-venusų yra tik keleta šeimų. Bet fa-brikan dirbti nemaža atvažiuoja ir iš São Paulo. Kai kurios lietuvių šeimos mano pirktis žemės ir statyti nam-e-lius, nes tikisi fabrike gauti darbo.

Koresp.

Daug interesuojasi kolonizacija

Paskutiniu metu, laiškais ir žodiu, „Sviesos“ redakcijoj teiraujasi apie kolonizaciją. Daug interiore ir mieste gyvenančių lietuvių yra pasiryžę ūki-ninkauti. Jei nebus lietuvių žemės ūkio kolonija suorganizuota, tai bra-zilų valdžios organizuojamos.

Parque das Nações

Koplyčios statybos reikalais atatinamus žygius daro kun. Ragažinskas ir São Bernardo klebonas. Pirniausia bus sutvarkyta teisnė pusė, o paskui bus pradėtas statybos darbas. Apie kop-lyčios statybos darbų eiga Parque das Nações lietuviai katalikai bus painfermuoti atskirai.

Ko siekiama?

„Lietuvis“ norėjo užgaucyti, kad Villa Bellos mokyklos tėvų komitetas jokių rašto prieš kolonijos kapelionus nukreipto nesijuntę konsulatui. Patir-ta, kad toks raštas tikrai yra konsula-te. Taip ir Parque das Nações mokyk-los komiteto. Kunigams metamas kal-tintimas, kad jie kurstę tėvus kelti trikū-mą per buvusį Mokoį tėvų komitetų ir mokytojų konferenciją. Šia proga dar kartą klausiamė, kuris iš pasirašųjų tėvų girdėjo, ar matė kunigus kurstant visuomenę? Del šio šlykštaus šmeižto meste kolonijos kapelionams tėvai susi-rinkime reikalaukite, kad komitetas pa-siaiskintų.

ZEMĖ ŠAKAROMS

arba užveisti vištų ūkį, 20 kilom. nuo São Paulo, šalia VILLA CONCEIÇÃO, vaikšto autobusai; žemės rūšis gers, eknytmai, lotai nuo 500 metrų ir dau-giau, kaina nuo 500 reišų už kvadrati-nį metrą, išjimmokėjimai mėnesiai arba trimenesiai. Kreiptis: SNR. FRANCIS-CO — RUA AURORA, 201. São Paulo.

Ko toks be ūpo, ko nusijmė? Jei skaitai „Sviesas“, tu—ne lau-kinis!

Pusiau penktą val. Villa Zelinoj mokyklų mokinių išpažintis. 6 val. ra-žančius, ir palaiminimas su Sventjau-siu Sakrametu.

ŠĮ SEKMADIENĮ, SPALIO MĖN. 3 DIENA PAMALDOS BUS:

Villa Zelinoj Svento Juozapo baž-nyčioj Mišios 8 val. ir bendra Komuni-ja mokyklų mokiniams.

Nuo 10 ligi 11 val. ligi sumos bus ŠVENČIAUSIO SAKRAMENTO ADORACIJA.

Suma su įstatymu šv. Sakramento ir procesija.

Šv. Antano do Pary bažnyčiojau-ma — 11 val.

PARQUE DAS NAÇÕES lietuviams pamaldų šį sekmadienį nebus, nes S. Juozapo bažnyčioj, Villa Zelinoj yra Rožančėivos atšakai. Pamaldos bus ateinantį sekmadienį, spaliaus m. 10 d. Ir ne Santa Terezinha koplyčioj, bet S-to Andre, bažnyčioj netoli geležinke-lio stoties. Minėioje S. Teresinha kop-lyčioj pamaldų dar negallma laikyti, nes ji yra tik privataus savininko.

SPALIAUS M. PAMALDOS

Villa Zelinos lietuvių šv. Juozapo bažnyčios bus kiekvieną dieną, iški-riant sekmadienius pasiaut aštuntą va-landa vakaro.

Lietuviškoji Visuomenė

ŠI SEKMADIENI MOKOS MOKYKLOJ 12½ VALANDA PO PIET BUS PIRMAS LIETUVISKUJU ORGANIZACIJU CEN-TRO SUSIRINKIMAS. DALYVAUS IR MINISTERIS AUKŠTUOLIS. TO-DEL ŠI SEKMADIENI VISI MOKON, KOLONIJOS ATEITIS MŪSŲ PAČIU RANKOSE.

Centro delegacija pas Ministerį

Rugsėjo 30 dieną, 10 valandą Mi-nistras p. J. Aukštuolis priėmė audien-cijon Brazilijos Lietuvių Organizacijų Centro delegatus: A. Dutkų, Kun. A. Ar-miją, ir al. Varza. Centro delegatai įteikė p. Ministeriui organizacijų Memo-randumą ir maloniai pasikalbėjo kitais klausimais.

Tuo pačiu sykiu p. Ministeris in-formavo „Aldo“ ir „Sviesos“ bendradar-bius apie sayo kelionės tikslą.

Drauge su Centro delegacija pas p. Ministerį atvyko ir Mokos mokyk-los mokytojas Jonas Tomaševičius pas veikinti Ministerį, nes mok. Tomaševi-čius nedalyvavo Ministerio sutikime dėl to, kad jam nebuvo pranešta apie atvykimą, nors ir viename bute gyve-na su tos mokyklos vedėju Gaigalu ku-ris atvyko, o Tamoševičiaus net ir ne-pakvietė.